

Riktlinje för socialtjänstlagen

Omsorgsnämnden

Innehållsförteckning

1	Inledning.....	2
1.1	Syftet med riktlinjen.....	2
1.2	Vem har rätt till insatser enligt SoL.....	2
1.3	Nödändig hjälp.....	2
1.4	Skäliga levnadsförhållanden.....	3
1.5	Samtycke till insatser.....	3
2	Anhöriganställning.....	3
3	Handläggning och dokumentation.....	3
4	Individens behov i centrum (IBIC).....	3
5	Insatser utan individuell behovsprövning enligt 11 kap 5§ SoL.....	4
6	Beslut.....	4
6.1	Tillfälliga insatser.....	5
6.2	Uppföljning.....	5
6.3	När ett beslut får ändras till den enskildes nackdel enligt 14 kap 9 § (SoL 2025:000).....	5
7	Omfattande behov av stöd.....	5
8	Vägledning i beslut och genomförande av insatser av 11 kap. § 1.....	5
8.1	Omvårdnad.....	6
8.2	Omvårdnad.....	6
8.3	Omvårdnad.....	7
8.4	Inköp.....	7
8.5	Maltidsservice.....	8
8.6	Matdistribution.....	8
8.7	Daglig service.....	8
8.8	Tvätt.....	9
8.9	Städning.....	9
8.10	Omvårdnad, måltidshjälp och ledsagning.....	10
8.11	Social samvaro.....	10
8.12	Ledsagning.....	11
8.13	Hemgångsstöd.....	11
8.14	Trygghetslarm.....	12
8.15	Trygghetsuppringning.....	12

8.16	Tillsyn.....	13
8.17	Avlösning.....	13
8.18	Kontaktperson.....	13
8.19	Boendestöd.....	14
8.20	Dagverksamhet.....	15
8.21	Sysselsättning i dagverksamhet.....	15
8.22	Korttidsboende.....	16
8.23	Växelvård.....	17
8.24	Särskilt boende.....	17
8.24.1	Äldre par har rätt att fortsätta bo tillsammans enligt 11 KAP 3§.....	18
8.25	Bostad med särskild service.....	18
8.26	Internatboende i samband med skolgång.....	18

Diarienummer: OF 2024/1159

Fastställt den: 2025-06-17

Fastställt av: Omsorgsnämnden

För revidering ansvarar: Omsorgsnämnden

För uppföljning ansvarar: Omsorgsförvaltningen

Dokumentet gäller för: Omsorgsförvaltningen

Giltighetsperiod: 2025-07-01

Ersätter: Riktlinjer Socialtjänstlagen, omsorgsnämnden 2020-12-15 OF 2020/903

Antagen: 2025-06-17 § 114

Reviderad: 2025-12-04 § 175

1 Inledning

I Socialtjänstlagen 2025:000 ersätts flera äldre uttryck med nya utan att någon ändring i sak är avsedd. Det gäller bland annat uttrycken "sörja för" och "verka för" som ändras till "arbeta för". Den språkliga omarbetningen innebär även att uttrycket "insatser" i den nya lagen ersätter bland annat uttrycken "stöd och hjälp" och "sociala tjänster" som hittills används för att uttrycka samma sak. Även uttrycket "bistånd" ändras till "insatser". Även begreppet att den "enskilde skall tillförsäkras en skälig levnadsnivå" ändras till "skäliga levnadsförhållanden".

Vidare nämns att kommunerna skall arbeta för att insatser skall vara lättillgängliga och kunskapsbaserade. Verksamheten skall bedrivas målinriktat och förebyggande samt vara jämlik och jämställd. Lagen ger också kommuner ett utökat ansvar för planering och samverkan kring den enskildes behov. Kommuner ges möjlighet att besluta om insatser utan individuell prövning.

1.1 Syftet med riktlinjen

Syftet med riktlinjen är att underlätta behovsprövning och handläggning av insatser inom myndigheten som arbetar bland annat enligt Socialtjänstlagen (SoL). Bedömning ska alltid utgå ifrån individuella behov och förutsättningar, vilket kan resultera i att ett beslut avviker ifrån det som beskrivs i riktlinjerna, om det finns särskilda skäl. Beslut utan behovsprövning av insats ska verkställas utifrån de kriterierna nämnden ha tagit fram. Utförandet ska alltid utgå från den beviljade insatsen samt den enskildes mål med insatsen som framkommer i genomförandeplanen.

1.2 Vem har rätt till insatser enligt SoL

Enligt 11 kap 1 § SoL har den som inte själv kan tillgodose sina personliga behov och inte heller kan få dem tillgodosedda på annat sätt, rätt att få insatser av socialnämnden för dessa behov. Den enskilde ska tillförsäkras skäliga levnadsförhållanden genom insatserna. Alla insatser ska utformas så att de stärker den enskildes möjligheter till att leva ett självständigt liv (Prop. 2024/25:89).

Rätten till insatser enligt SoL för barn och unga bedöms utifrån barnperspektivet, som är en del av Barnkonventionen som blev svensk lag den 1 januari 2020.

1.3 Nödvändig hjälp

Utländska medborgare som vistas tillfälligt i Sverige, det vill säga turister eller besökare utan avsikt att arbeta här, har vid en akutsituation rätt till nödvändiga insatser tills personen i fråga kan resa åter till hemlandet. Migrationsverket har det övergripande ansvaret för mottagandet av asylsökande.

1.4 Skäligen levnadsförhållanden

Den enskilde ska genom insats tillförsäkras levnadsförhållanden. Den generella nivån för skäligen levnadsförhållanden förändras kontinuerligt av rättspraxis, det vill säga domar, föreskrifter och allmänna råd.

1.5 Samtycke till insatser

Insatser enligt socialtjänstlagen bygger på frivillighet och förutsätter den enskildes samtycke.

2 Anhöriganställning

Hässelholms kommun beviljar inte nya beslut i samband med nya ansökningar om anhöriganställningar. Anhöriganställning är inte behovsbedömd insats där det krävs ett beslut av biståndshandläggare. Anhöriganställning är en anställningsform. Detta med anledning av att Hässelholms kommun inte längre tillåter anhöriganställningar och närståendeersättning.

3 Handläggning och dokumentation

Handläggning av ärenden som gäller enskilda, ska följa de regler som följer av Socialtjänstlag (2025:000), Förvaltningslag (1986:223) samt Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (SOSFS 2014:5).

4 Individens behov i centrum (IBIC)

Som metodstöd i handläggningen av ärenden inom omsorgsförvaltningen används Socialstyrelsens IBIC, individens behov i centrum. Arbetssättet utgår ifrån individens behov och bidrar till en systematik inom handläggning, genomförande och uppföljning. Vidare bygger dokumentationen på en nationell informationsstruktur och nationellt fackspråk i form av klassifikation av funktionstillstånd, funktionshinder och hälsa, ICF. Nedanstående är de olika verksamhetsområdena enligt IBIC.

- **Lärande och att tillämpa kunskap:**
Behov och resurser utifrån lärande, tillämpning av kunskap som är inlär, problemlösning och beslutsfattande.
- **Allmänna uppgifter och krav:**
Behov och resurser som handlar om att genomföra enstaka eller mångfaldiga uppgifter, att organisera arbetsgång och hantera stress.
- **Kommunikation:**
Behov och resurser som handlar om kommunikation genom språk, tecken och symboler för att ta emot och förmedla budskap, genom samtal och använda olika kommunikationsmetoder och kommunikationsutrustning.
- **Förflyttning:**
Behov och resurser som handlar om att gå, röra sig eller förflytta sig från en plats till en

annan, att bära, flytta eller hantera föremål och använda olika former av transportmedel.

- **Personlig vård:**

Behov och resurser som handlar om att klara av sin egen personliga vård, att tvätta och torka sig själv, att ta hand om sin kropp, att klä sig, att äta och dricka samt att sköta sin hälsa och att se till egen säkerhet.

- **Hemliv:**

Behov och resurser som handlar om att genomföra husliga och dagliga sysslor och uppgifter i hemmet. Det innefattar att skaffa mat och andra förnödenheter, iordningsställa måltider, halla rent i bostaden, tvätta kläder och textilier samt utföra annat hushållsarbete så som bädda sängen, diska, vattna blommor eller ta in posten.

- **Mellanmänskliga interaktioner och relationer:**

Behov och resurser som handlar om att engagera sig i och utföra sådana uppgifter och handlingar som krävs vid utbildning, arbete, anställning och ekonomiska transaktioner.

- **Samhällsgemenskap, socialt och medborgerligt liv:**

Behov och resurser som handlar om de handlingar som krävs för att engagera sig i organiserat socialt liv utanför familjen, exempelvis i samhällsgemenskap, socialt liv och medborgerligt liv såsom fritidsaktiviteter, hobbyer, träning, nöjen, religiösa aktiviteter såsom att gå till kyrka, tempel, moske eller synagoga.

- **Känsla av otrygghet:**

Behov och resurser utifrån psykiska funktioner som leder till känsla eller upplevelse av trygghet

- **Personligt stöd från en som vårdar eller stödjer en närstående**

5 Insatser utan individuell behovsprövning enligt 11 kap 5 § SoL

Februari 2020 har omsorgsnämnden beslutat att tillämpa förenklat beslutsfattande kring trygghetslarm för personer som fyllt 75 år. Ett förenklat beslutsfattande innebär att den enskilde gör en ansökan utan individuell bedömning.

Enligt socialtjänstlagen (2025:000) ska socialtjänsten vara lätt tillgänglig, vilket innebär att omsorgsförvaltningen har möjlighet att ta beslut om vissa insatser utan individuella behovsprövning.

6 Beslut

Av beslutet ska det klart framgå vad ansökan gäller, om beslutet innebär bifall eller avslag på ansökan, vad som beviljas, enligt vilket lagrum beslutet fattas, tidsbegränsning och om beslutet innehåller några förbehåll.

Vid avslag delges beslut alltid skriftligt. Biståndshandläggare ska alltid dokumentera på vilket sätt den enskilde fattat del av beslutet och informera om hur man överklagar.

6.1 Tillfälliga insatser

Enhetschef har rätt att besluta om tillfälliga insatser i upp till fjorton dagar för personer som redan har hemtjänst eller boendestöd. Formellt bistandsbeslut krävs inte, men enhetschef ska tydligt dokumentera vad som gjorts i ärendet. Biståndshandläggare meddelas i slutet av fjortondagarsperioden om behovet bedöms varaktigt. Biståndshandläggare gör därefter sedvanlig bedömning och fattar beslut om eventuellt fortsatta insatser.

Enhetschef för beredskap har också på kvällar och helger rätt att besluta om nödvändiga och akuta insatser i form av hemtjänst för personer som inte är kända. Biståndshandläggare meddelas och gör första vardag sedvanlig bedömning och fattar beslut om eventuellt fortsatta insatser.

6.2 Uppföljning

Alla beslut om insatser enligt SoL, ska följas upp av biståndshandläggare, för att säkerställa att den enskilde får sina behov tillgodosedda samt att genomförandeplan är upprättad, utifrån beslutade insatser.

6.3 När ett beslut får ändras till den enskildes nackdel enligt 14 kap 9 § (SoL 2025:000)

Socialnämnden får ändra ett beslut om en insats som gäller tills vidare till den enskildes nackdel om förhållandena för den enskilde har förändrats väsentligt. I 37 § andra stycket förvaltningslagen (2017:900) finns ytterligare bestämmelser om när beslut får ändras.

7 Omfattande behov av stöd

En kommun har inte skyldighet att bevilja hemtjänst till enskild med så omfattande omvårdnadsbehov att behovet bedöms kunna tillgodoses bättre och till lägre kostnad i särskilt boende. Bedömningar som överstiger nivå nio, har den enskilde i dessa fall inte frihet att välja insatser oberoende av kostnad. Om inte särskilda skäl finns för att hemtjänst är att föredra, avslås ansökan om hemtjänst som bedöms överstiga nivå nio enligt resursfördelning (se bilaga 1), med motiveringen att behovet kan tillgodoses i särskilt boende.

8 Vägledning i beslut och genomförande av insatser av 11 kap. § 1

Här följer en beskrivning av olika insatser och vad som generellt anses som skäliga levnadsförhållanden samt exempel på vad som bedöms vara utöver skäliga levnadsförhållanden.

8.1 Omvårdnad

Insatsen beviljas personer som på grund av fysisk, psykisk eller kognitiv funktionsnedsättning har svårt med förflyttning.

Vad kan ingå under insatsen förflyttning:

Ändra grundläggande kroppsställning:

Att vända sig i säng, resa sig, sätta sig, förflytta sig mellan till exempel säng och rullstol.

Att gå:

Att gå med eller utan hjälpmedel, åka rullstol

8.2 Omvårdnad

Insatsen beviljas personer som på grund av fysisk, psykisk eller kognitiv funktionsnedsättning inte själv kan tvätta sig.

Vad kan ingå under insatsen personlig vård:

Att tvätta sig

Daglig personlig hygien såsom att tvätta hela eller delar av kroppen samt torka sig

Dusch/bada i badkar

Helavtvättning

Att sköta kroppen

Tandborstning

Rakning

Smörja kroppen (som ej ordinerats av läkare)

Klippa naglar. Personer i behov av mer avancerad nagelvård eller där det finns risk för skada, hänvisas till specialist.

Enklare harvård som till exempel att rulla håret eller använda harfön, locktång eller dylikt.

Att sköta toalettbesök

Toalettbesök, till exempel att göra sig ren och rätta till klädsel i samband med toalettbesöket

Byte av inkontinenshjälpmedel.

Byte av stomipase och uribag.

Att klä sig

Att ta på- och av kläder och skor.

Att ta fram rena kläder.

Att äta

Att påminnas om mat och dryck.

Att motiveras under måltiden.

Att ha personal närvarande under måltiden.

Hjälp att inta mat och dryck.

Att dela maten i bitar.

Personer som har särskilt nutritionsbehov ska bedömas av ansvarig sjuksköterska eller dietist.

8.3 Omvårdnad

Gäller personer som av legitimerad personal fått utfärdat egenvardsintyg och som behöver stöd av personer att sköta en Hälso- och sjukvardsinsats (HSL). För att ett egenvardsintyg ska kunna godkännas av handläggare måste följande uppgifter finnas i intyget:

- Vilken eller vilka åtgärder som bedömts som egenvård.
- Att det framgår att det är hemtjänstpersonal som ska utföra egenvården.
- Hur information och instruktioner till de som ska utföra egenvården har givits.
- Vilka åtgärder som ska vidtas och vem som ska kontaktas om patienten i samband med egenvården utsatts för risk eller har drabbats av skada/sjukdom.
- Vilka åtgärder som ska vidtas och vem som ska kontaktas om patientens situation förändras.
- Hur, när och av vem bedömningen av egenvården ska följas upp.

Egenvardsintyget kan handla om exempelvis:

Hjälp med stödstrumpor som ordinerats av legitimerad personal.

Hjälp med ögondroppar som ordinerats av legitimerad personal.

Hjälp med läkemedel som ordinerats av legitimerad personal.

Hjälp med träning som ordinerats av legitimerad personal.

8.4 Inköp

Insatsen beviljas personer som på grund av fysisk, psykisk eller kognitiv funktionsnedsättning inte själv kan göra inköp och ärenden där behovet inte kan tillgodoses på annat sätt.

Vad kan ingå under insatsen att skaffa varor och tjänster:

Hjälp med att beställa hushållstjänster, till exempel kontakta privat utförare.

Inköp via e-handel.

Planering av inköp.

Skriva inköpslista.

Inköp av mat och förbrukningsvaror.

Hämta och skicka brev eller paket.

Packa upp och sätta in varor i skåp, kyl och frys.

Apoteksärendet.

Inköp av kläder och dylikt vid enstaka tillfällen under året.

Information:

Insatsen beviljas normalt en gång per vecka. För att underlätta vid inköp och franga

kontanthantering för personal behöver den enskilde ordna ett inköpskort. I första hand sker inköpen digitalt. Inköp av tyngre och skrymmande varor utförs inte. Den enskilde har inte rätt att följa med personal vid inköp.

När par som lever i hushallsgemenskap ansöker om hjälp med inköp fattas separata hemtjänstbeslut.

8.5 Måltidsservice

Insatsen beviljas personer som på grund av fysisk, psykisk eller kognitiv funktionsnedsättning inte själv kan bereda måltider.

Vad kan ingå under insatsen bereda måltider:

Planera och organisera måltider.

Värma och servera måltid.

Tillreda och servera enklare måltid/mellanmål (måltid ska kunna beredas inom max 15 min.)

8.6 Matdistribution

Insatsen beviljas personer som på grund av fysisk, psykisk eller kognitiv funktionsnedsättning inte själv kan tillaga middag och där behovet inte kan tillgodoses på annat sätt.

Vad ingår i insatsen matdistribution:

- Varje vecka får den enskilde hem en matsedel
- Hemtjänsten hämtar ifyllda matsedel (beställning)
- På matsedeln väljer den enskilde minst 3 maträtter och max 7 maträtter
- På matsedeln väljer den enskilde minst 3 maträtter och max 7 maträtter

En komplett måltid innebär att den enskilde beställer både huvudrätt och dessert

- Måltid levereras hem till den enskilde en gång i veckan. Om den enskilde inte kan ta emot leveransen, lämnas måltiden till hemtjänsten som sedan levererar till den enskilde.

- Om den enskilde behöver stöd kring måltiden, ska ansökan lämnas till handläggare.

8.7 Daglig service

Insatsen beviljas personer som på grund av fysisk, psykisk eller kognitiv funktionsnedsättning inte själv kan utföra enklare hushållssysslor och där behovet inte kan tillgodoses på annat sätt.

Vad kan ingå i insatsen hushållsarbete:

Ta in tidning och post.

Bädda.

Diska.
Vattna blommor.
Tömma och rengöra fristaende toalett.
Översyn och enklare rengöring av kök och toalett.
Soppantering (samla ihop sopor i hemmet, källsortera och kasta bort).
Plocka undan föremål och se till att de ligger på rätt plats.
Renbäddning.

Information:

Insatsen utförs dagligen eller vid enstaka tillfällen i veckan.
När par som lever i hushållsgemenskap ansöker om hushållsarbete fattas separata hemtjänstbeslut.

8.8 Tvätt

Insatsen beviljas personer som på grund av fysisk, psykisk eller kognitiv funktionsnedsättning inte själv kan sköta sin tvätt och där behovet inte kan tillgodoses på annat sätt.

Vad kan ingå i insatsen att tvätta och torka kläder:

Sortera och samla ihop tvätten.
Boka tvättid.
Tvätta och hänga upp.
Lägga in tvätt i skåp
Strykning av vissa plagg eller annan textil.
Renbäddning.

Information:

Insatsen utförs normalt vid ett tillfälle varannan vecka men kan av särskilda skäl beviljas oftare. Mangling utförs inte. Insatsen kan utföras i samarbete med annan utförare.

När par som lever i hushållsgemenskap ansöker om hjälp med tvätt fattas separata hemtjänstbeslut.

8.9 Städning

Insatsen beviljas personer som på grund av fysisk, psykisk eller kognitiv funktionsnedsättning inte själv kan utföra städning och där behovet inte kan tillgodoses på annat sätt.

Vad kan ingå i insatsen att städa bostaden:

Dammtorkning.
Dammsugning/sopning och vattorkning av golv.
Städa ur kylskåp och vaskskåp.
Städning av toalett, vask, duschkabin, bide och badkar. Torka av kakel vid behov.
Torka av köksluckor, mikrovågsugn, köksskåp och torka av kakel vid behov.
Frosta av frys 1–2 gånger per år.

Rengöring av ugn 2 gånger per år.

Fönsterputsning i de två rum och kök som normalt städas, högst två gånger per år.

Information:

Städning utförs normalt av 2 rum och kök, hall och badrum vid ett tillfälle var tredje vecka. Hos par med separata sovrum städas 3 rum och kök. Tid för fönsterputsning planeras utöver städning. Fönsterputsning beviljas inte som enskild insats.

Om den enskilde vill ha utfört någon form av städning i bostaden som normalt inte ingår, kan detta erbjudas under förutsättning att den enskilde avstår från den normala städningen av något utrymme. Tjänsten ska rymmas inom de två rum och kök som normalt städas och ske inom den tid som det normalt tar att utföra städning hos den enskilde. Exempel kan vara att putsa prydnadssaker, städa i en garderob eller ett köksskåp.

Hjälp med skötsel av hemmet beviljas inte om sökande sammanbor med partner som klarar att sköta hemmet. Undantag kan göras om sökande vårdas av sin partner, då insatsen kan beviljas som avlastning för den som vårdar. Städning åt vuxna barn och andra anhöriga eller sanering av bostad ingår inte i uppdraget.

När par som lever i hushållsgemenskap ansöker om hjälp att städa bostaden, fattas separata hemtjänstbeslut.

8.10 Omvårdnad, måltidshjälp och ledsagning

Insatsen beviljas vårdnadshavare som behöver stöd i föräldrarollen och hjälpa barn med den omsorg de behöver, när behovet inte kan tillgodoses på annat sätt, till exempel av annan förälder eller förskola.

Vad kan ingå i insatsen att bistå andra:

Stöd med barnets personliga omsorg såsom måltider, hygien, klädsel med mera
Hjälp med förflyttning av barnet, inom och utanför hemmet.

8.11 Social samvaro

Insatsen beviljas för personer som känner ensamhet, otrygghet eller social isolering.

Vad kan ingå i insatsen social aktivitet:

Utevistelse/promenad.

Samtal, fika, spela spel.

Stöd vid enstaka tillfällen för introduktion i ny social situation.

Information:

Insatsen utförs normalt 1–2 gånger per vecka. Vid social aktivitet ska den enskildes intressen tillvaratas. Social aktivitet kan också beviljas för en begränsad period när syftet är att den enskilde ska kunna delta i aktiviteter på egen hand.

8.12 Ledsagning

Insatsen beviljas personer som på grund av fysisk, psykisk eller kognitiv funktionsnedsättning inte på egen hand kan ta sig till eller delta i en aktivitet. Insatsen syftar i första hand till att bryta isolering och att öka möjligheter för aktiviteter utanför hemmet. Den enskilde ska ha ett tydligt mål med sin aktivitet. Stöd för att motiveras till aktivitet ingår ej i ledsagning.

Vad kan ingå i insatsen ledsagning:

Ledsagning till och från aktivitet

Praktisk hjälp eller stöd under aktiviteten om det annars inte skulle vara möjligt för den enskilde att utöva aktiviteten

Information:

Aktiviteter kan vara stadigvarande som till exempel fritids-, kultur- och föreningsaktivitet.

Ledsagning till dessa aktiviteter utförs normalt 1–2 gånger per vecka. Aktiviteterna kan även vara tillfälliga som till exempel konsertbesök.

Ledsagning kan även beviljas för besök till exempelvis frisör, bank och fotvard. Ledsagning för dessa ändamål utförs normalt en gång per månad.

Ledsagning för aktivitet utförs i närområdet. Ledsagning kan innebära att personal åker med den enskilde i färdtjänst till aktiviteten alternativt att personalen går med den enskilde, om sträckan inte överstiger 1 kilometer eller om det av arbetsmiljöskäl inte är möjligt.

Enligt rättspraxis ska ledsagning inte beviljas för att underlätta vid besök hos läkare, tandläkare, sjukgymnast eller liknande. För dessa besök ska ansökan om sjukresa göras då det är Region Skånes ansvar att ombesörja transport till och från vårdinrättningar. En sjukresa kan inkludera särskild hjälp av chaufför.

Ledsagning till vårdinrättningar beviljas endast i följande fall:

- När sökande har stora kognitiva svårigheter eller svar oro som gör det svårt att genomföra resan på egen hand.
- När sökande har omfattande omvårdnadsbehov med beslut om hemtjänst till personlig vård, för exempelvis toalettbesök och måltidsintag.

Onskemål om ledsagning ska lämnas till verkställande enhet senast sju dagar innan ledsagning. Undantag kan göras för läkarbesök i akuta situationer.

8.13 Hemgångsstöd

Insatsen kan beviljas personer som på grund av fysisk, psykisk eller kognitiv funktionsnedsättning är i behov av att få ett tvärprofessionellt stöd i hemmet. Insatsen beviljas normalt efter sjukhusvistelse, korttidsvistelse samt i särskilda fall till personer som befinner sig i bostaden.

Grunden för rätt till insatsen är att det finns ett omfattande omvårdnadsbehov som kräver hjälp av hemtjänsten vid minst fyra tillfällen per dygn.

Vad kan ingå i insatsen hemgångsstöd:

Hjälp med förflyttning (att gå, att ändra grundläggande kroppsställning)

Hjälp med personlig vård (att tvätta sig, att kla sig, att sköta kroppen, att sköta toalettbehov, att äta)

Hjälp med att skaffa varor och tjänster, bereda måltider, städa, tvätta och att sköta hushållsarbete

Tillsyn

Hjälp med rehabilitering

Hälsö- och sjukvård upp till sjuksköterskenivå.

Information:

Hemgångsstöd ges normalt under en period upp till tre veckor.

Behovet av rehabilitering och hemsjukvård bedöms av legitimerad personal.

Om den enskilde delar hushållsgemenskap med en person som kan utföra de praktiska sysslorna i hemmet, ingår inte dessa i hemgångsstödet.

Om den enskilde delar hushållsgemenskap med en person som på grund av funktionsnedsättning inte kan utföra de praktiska sysslorna i hemmet skall denna person omfattas av beslutet under tiden för hemgångsstöd. Vid uppföljning får de personer som delar hushållsgemenskap göra individuella ansökningar om behovet av fortsatt hjälp kvarstår. Utredning görs då på var och en i hushållet.

8.14 Trygghetslarm

Insatsen beviljas personer i ordinärt boende som på grund av fysisk, psykisk eller kognitiv funktionsnedsättning känner otrygghet i hemmet. Insatsen syftar till att öka den enskildes känsla av trygghet i bostaden. Har sökande fyllt 75 år, beviljas den enskilde trygghetslarm utan behovsbedömning.

Vad ingår i insatsen trygghetslarm:

Trygghetslarm och Phonirolås installeras i bostaden.

Larm besvaras dygnet runt och hjälp av personal finns att tillgå.

Information:

Nyckel/tagg till bostaden måste lämnas för att installation ska kunna ske.

8.15 Trygghetsuppringning

Insatsen beviljas personer i ordinärt boende som känner otrygghet som inte kan tillgodoses med trygghetslarm.

Vad ingår i insatsen trygghetsuppringning:

Personal ringer upp på avtalad tid för att höra så att allt är bra eller påminna om måltid eller aktivitet.

8.16 Tillsyn

Insatsen beviljas personer som på grund av fysisk, psykisk eller kognitiv funktionsnedsättning känner stor otrygghet eller saknar insikt i att se till sin egen säkerhet.

Vad kan ingå i insatsen tillsyn:

Tillsyn via trygghetskamera eller besök av personal.

Information:

Insatsen innebär att personal besöker den enskilde i bostaden för att se så att allt är bra. Ingen planerad aktivitet utförs vid besöket. Tillsyn nattetid **utförs i första hand** via trygghetskamera men kan verkställas med personligt besök i speciella fall.

Tillsyn beviljas endast om behovet inte kan tillgodoses via trygghetsuppringning eller trygghetslarm.

8.17 Avlösning

Insatsen beviljas personer i ordinärt boende som på grund av svar kognitiv sjukdom alternativt vårdas i livets slutskede, **inte** kan lämnas ensamma. Avlösning ges för att anhörig som lever ihop och vårdar den enskilde, ska ges möjlighet till egen tid och vila.

Vad ingår i insatsen avlösning:

Personal finns tillgänglig i bostaden under hela insatsen.

Personal hjälper till med det som anhörig normalt stöttar med gällande personlig vård såsom servera måltider och diska upp efteråt samt utevistelse om så önskas.

Information:

Avlösning beviljas enbart när behovet inte kan tillgodoses genom andra hemtjänstinsatser som exempelvis tillsyns- och omvårdnadsbesök.

Normalt beviljas 10–20 timmar per månad.

Personal avlöser anhörig på överenskommen återkommande tid eller vid enstaka tillfällen. Avlösning kan även ges kvällar och helger. Behovet anmäls till hemtjänsten senast sju dagar i förväg. Undantag kan göras i akuta situationer.

8.18 Kontaktperson

Insatsen beviljas företrädesvis personer i yrkesverksam ålder med fysisk, psykisk eller kognitiv funktionsnedsättning, som saknar närstående, socialt nätverk och som riskerar social isolering.

För att räknas som socialt isolerad bor man ensam och träffar inte anhöriga, vänner eller bekanta mer än ett par gånger i månaden. Den enskilde bedöms ha bristande förmåga att knyta sociala kontakter med andra till exempel genom besök på öppna verksamheter i Hässleholms kommun.

Vad kan ingå i insatsen Kontaktperson:

Stöd med att söka kontakt och träffa andra människor.

Stöd med att komma ut i samhällslivet

Råd i situationer som inte är av komplicerad natur där specialkompetens krävs

Information:

Insatsen kontaktperson är ett icke-professionellt stöd som utförs av särskilt arvoderad person.

Målsättningen är att utveckla den enskildes självständighet kring sociala kontakter i samhället.

Vid bedömning av rätten till kontaktperson ska öppna verksamheter eller andra insatser först beaktas, liksom andra huvudmäns ansvar.

Insatsen beviljas utifrån tre nivåer enligt SKR:s rekommendationer.

8.19 Boendestöd

Insatsen beviljas till personer mellan 18 och 65 år, som bor i ordinärt boende och har någon av följande funktionsnedsättningar:

- Långvarig svår psykisk sjukdom, annan svårare/förmodad psykisk funktionsnedsättning eller annat resttillstånd av psykisk funktionsnedsättning
- Neuropsykiatriska funktionsnedsättningar
- Intellectuell funktionsnedsättning.
- Personer med stora kognitiva svårigheter som inte beror på psykisk sjukdom, neuropsykiatrisk funktionsnedsättning eller intellectuell funktionsnedsättning.
- Samsjuklighet missbruk/psykiska svårigheter där missbruk inte är dominerande.

Vad kan ingå i insatsen boendestöd:

Stöd motivering till eller påminnelse att:

Skapa rutiner för att hantera sin dagliga livsföring såsom att sköta sitt hem och personlig vård.

Införskaffa mat och andra dagligvaror.

Lösa enklare vardagsproblem.

Delta i samhällsgemenskap och nyttja lokalsamhället.

Delta i arbete eller sysselsättning.

Organisera sin tid och fritid.

Värna om sig själv.

Information:

Boendestöd beviljas inte till personer med enbart fysiska funktionsnedsättningar eller vid kognitiva svårigheter som exempelvis stroke eller demens.

Vid bedömning av rätten till boendestöd ska öppna verksamheter eller andra insatser först beaktas, liksom andra huvudmäns ansvar.

Boendestöd beviljas endast i undantagsfall om behovet uppstår efter fyllda 65 år, om det är uppenbart att det är boendestöd som bäst tillgodoser enskildes behov. Dessa ärenden skall alltid samrådas med verksamhetschef för myndigheten.

Syftet med insatsen är att på ett pedagogiskt sätt stärka eller bibehålla den enskildes förmåga att klara sin dagliga livsföring i egen bostad och ute i samhället. Boendestödet engagerar, motiverar och stödjer den enskilde i att planera, genomföra och vara delaktig i vardagssysslor. Stödet bygger alltid på enskildes delaktighet och är individuellt utformat. Det innebär att boendestödjare arbetar generellt med, inte åt, den som behöver stöd. Om behovet övergår till mer kompensatorisk hjälp kan det föreligga skäl för omprövning. Insatsen kan omfatta aktiviteter utanför boendet inom Hässleholms kommun.

8.20 Dagverksamhet

Insatsen beviljas personer med kognitiv sjukdom som bor i ordinärt boende. Insatsen syftar till att stimulera och tillvarata den enskildes resurser, undvika isolering och därmed ge individen möjlighet att bo kvar längre i ordinärt boende. Behov av avlastning för anhörig kan också vara ett skäl att beviljas dagverksamhet.

Vad kan ingå i insatsen dagverksamhet:

Olika former av aktiviteter.

Det stöd individen behöver under sitt besök såsom toalettbesök, förflyttning och servering av måltider.

Information:

Dagverksamhet erbjuds vardagar

8.21 Sysselsättning i dagverksamhet

Sysselsättning i dagverksamhet beviljas personer som har psykisk funktionsnedsättning, är i yrkesverksam ålder och står långt ifrån arbetsmarknaden. Arbetsförmedlingen definierar målgruppen som varit inskriven i etableringen, jobbgarantin för unga eller jobb- och utvecklingsgarantin under totalt fem år eller mer.

Det ska föreligga ett behov av strukturerad arbetsliknande sysselsättning med fokus på återhämtning och- eller förebyggande för återgång till den öppna arbetsmarknaden. Enligt praxis bör insatsen föregås av en arbetsförmågebedömning.

Sysselsättning i dagverksamhet kan även beviljas personer med fysiska funktionsnedsättningar som omfattas av personkrets 3 som inte har rätt till daglig verksamhet enligt LSS.

Vad kan ingå i insatsen sysselsättning i dagverksamhet:

Hjälp eller stöd under aktiviteten så som hjälp med personlig omvårdnad, om det annars inte skulle vara möjligt för den enskilde att utöva aktiviteten.

Information:

Insatsen har ett arbetslivsinriktat syfte. Insatsen ska vara meningsfull och regelbunden samt erbjuda den enskilde stimulans, utveckling och gemenskap.

Personer som inte har rätt till sysselsättning i dagverksamhet kan besöka omsorgsförvaltningens öppna sociala verksamheter.

8.22 Korttidsboende

Insatsen beviljas personer som på grund av fysisk, psykisk eller kognitiv funktionsnedsättning är i behov av omfattande omvårdnad- och/eller tillsyn dygnet runt. Korttidsboende beviljas först när hemgångsstöd, andra hemtjänstinsatser eller boendestöd bedöms vara otillräckliga.

Vad kan ingå i insatsen korttidsboende:

Det stöd den enskilde behöver i den dagliga livsföringen dygnet runt.

Hälso- och sjukvård upp till sjuksköterskenivå samt arbetsterapi och fysioterapi.

Ledsagning vid nödvändiga besök på vårdinrättningar när behovet inte kan tillgodoses på annat sätt.

Information:

Insatsen beviljas normalt i 1–3 veckor men kan av särskilda skäl beviljas under längre tid än så.

Beslut överstigande 3 veckor fattas av Verksamhetschef eller enhetschef för myndigheten.

Undantagsvis beslut om korttid tagen av handläggare inom FSS samt i väntan på särskilt boende.

Korttidsboende kan beviljas längre tid i utredningssyfte, företrädesvis för personer med psykiska funktionsnedsättningar eller samsjuklighet.

Vid beslut om korttidsboende i väntan på särskilt boende och den enskilde fått erbjudande om särskilt boende ska överflytten ske snarast, dock senast tre vardagar från det att boendet är tillgängligt. Om den enskilde tackar nej till erbjuden plats får den enskilde återgå till bostaden. En vårdplanering kan i så fall komma att äga rum för att planera insatser inför hemgång till bostaden.

Exempel när korttidsboende beviljas:

- Individen har så pass omfattande omvårdnads- och/eller tillsynsbehov att livsföring och trygghet i ordinärt boende inte kan tillgodoses med andra insatser.
- Individen är beviljad särskilt boende och behovet under väntetiden inte kan tillgodoses i ordinärt boende.
- Individen har ett omvårdnads- och/eller tillsynsbehov som behöver utredas ytterligare för bedömning av rätt till särskilt boende eller bostad med särskild service.
- Vid akut behov av avlösning för anhöriga.
- När arbetsterapeut eller fysioterapeut bedömer att nödvändiga hjälpmedel inte kan användas på grund av det ordinarie boendets beskaffenhet.

Exempel när korttidsboende **inte** beviljas:

- När person på grund av fraktur eller annan skada inte får belasta. Det finns bara skäl att bevilja korttidsboende i dessa fall om det bedöms omöjligt att ha de hjälpmedel som krävs i bostaden.
- På grund av trappor som medför problem för personen att ta sig in och ut ur bostaden.
- I väntan på bostadsanpassning där omvårdnadsbehovet ändå kan tillgodoses i bostaden.

- Personer som är bostadslösa och har ett omvårdnadsbehov som normal skulle kunna tillgodoses i ordinärt boende.
- Under en pågående renoverings- eller saneringsperiod där personen ända kan få sitt omvårdnadsbehov tillgodosett i bostaden.

8.23 Växelvård

Insatsen beviljas personer som på grund av fysisk, psykisk eller kognitiv funktionsnedsättning är i behov av omfattande stadigvarande tillsyns- och omvårdnadsinsatser och då anhörig är i behov av kontinuerlig och återkommande avlösning för att få tid för längre vila och återhämtning.

Vad ingår i insatsen växelvård:

Det stöd individen behöver i den dagliga livsföringen dygnet runt.

Hälso- och sjukvård upp till sjuksköterskenivå samt arbetsterapi och fysioterapi.

Ledsagning vid nödvändiga besök på vardinrättning när behovet inte kan tillgodoses på annat sätt.

Information:

Insatsen syftar till att öka den enskildes möjlighet att bo kvar längre i ordinärt boende.

Växelvårdsplatsen erbjuds en eller två veckor i månaden. Tiden på växelvårdsplats får aldrig överstiga tiden i ordinärt boende.

8.24 Särskilt boende

Särskilt boende beviljas personer som på grund av fysisk, psykisk eller kognitiv funktionsnedsättning har omfattande behov av tillsyn och omvårdnad dygnet runt.

Särskilt boende beviljas först när hemtjänstinsatser bedöms vara otillräckliga. Vid bedömning ska trygghetsaspekten vägas in. Hänsyn ska också tas till hög ålder men enbart hög ålder i sig är inte tillräcklig grund för rätt till särskilt boende.

Vad ingår i insatsen särskilt boende:

Det stöd den enskilde behöver i den dagliga livsföringen dygnet runt.

Hälso- och sjukvård upp till sjuksköterskenivå samt arbetsterapi och fysioterapi.

Ledsagning vid nödvändiga besök på vardinrättningar när behovet inte kan tillgodoses på annat sätt.

Information:

För person som beviljats särskilt boende beviljas inga ytterligare insatser eftersom samtliga behov ska tillgodoses inom ramen för det särskilda boendet.

Om den enskilde tackar ja till erbjudet boende ska inflyttning ske snarast, dock senast sju dagar efter att lägenheten är tillgänglig. Inflyttning bör kunna ske även innan bostaden är helt färdigmöblerad eller om mindre renovering behöver göras. Den enskilde ansvarar själv eller

tillsammans med närstaende/företrädare för inflyttning av möbler och personliga tillhörigheter.

8.24.1 ÄLDRE PAR HAR RÄTT ATT FORTSÄTTA BO TILLSAMMANS ENLIGT 11 KAP 3 § SOL

För att anses ha skäligen levnadsförhållanden, ska den som har beviljats eller beviljas boende i en sådan särskild boendeform för äldre personer som avses i 8 kap. 4 § socialtjänstlagen (2025:000) bo med sin make eller sambo. Det gäller under förutsättning att paret stadigvarande bor tillsammans. Om den ena parten redan bor i ett sådant boende, ska paret dessförinnan stadigvarande ha bott tillsammans. Rätten att bo tillsammans gäller oavsett om maken eller sambon har behov av boende i en särskild boendeform. Rätten att bo tillsammans avser personer som är fyllda 65 år eller äldre.

Information:

Den som är i behov av insats i form av särskilt boende ska stå som sökande av insats för parboende. Parboende beviljas enligt 11 kap 3 § SoL.

Medboende ska informeras om att de inte har rätt att bo kvar i bostaden om den som beviljats särskilt boende avlider.

Medboende som flyttar med till ett särskilt boende anses inte vara bosatt i särskilt boende utan ses som en person bosatt i ordinärt boende. Den boende erbjuds genom boendet att köpa måltider, städning och tvätt, enligt gällande taxa. Om den medboende är i behov av hemtjänstinsatser i övrigt ska denne själv ansöka om insatser. Hälso- och sjukvårdsinsatser ingår inte för den som är medboende. Vid behov av sådan insats ska denna sökas via Region Skåne.

8.25 Bostad med särskild service

Bostad med särskild service beviljas företrädesvis yngre personer som har psykisk funktionsnedsättning. Vid bedömning ska behovet inte kunna tillgodoses i form av boendestöd eller hemtjänst i ordinärt boende. Även trygghetsaspekten ska vägas in vid bedömning.

Vad ingår i insatsen bostad med särskild service:

Omvårdnad och övrigt stöd i det dagliga livet.

Stöd i samband med aktiviteter.

Hälso- och sjukvård upp till sjuksköterskenivå samt arbetsterapi och fysioterapi.

Ledsagning vid nödvändiga besök på vårdinrättningar när behovet inte kan tillgodoses på annat sätt.

8.26 Internatboende i samband med skolgång

Insatsen beviljas till personer som går i gymnasieskola med omfattande behov av stöd i vardagen. Insatsen blir aktuell om eleven inte klarar av att pendla till och från skola och har behov av särskild skolgång för att uppnå skäligen levnadsförhållande.

Vad ingår i insatsen internatboende i samband med skolgång:

Omvårdnad och övrigt stöd i det dagliga livet.
Stöd i samband med aktiviteter.

Information:

Beslutet gäller under förutsättning att eleven antagen på sökt skola och behovet inte kan tillgodoses på annat sätt.

Eleven kan ha rätt till inackorderingstillägg från CSN (centrala studiestödsnämnden).